

Velká nad Veličkou

ZPRÁVODAJ
2021 / 2

Dechová hudba HORNÁCI pod vedením MUDr. Janoucha

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

v letošním roce se Vám dostává podruhé do rukou Veličský zpravodaj. Od jeho posledního březnového vydání se počíná mírně měnit situace ve výskytu viru COVID-19 a myslím, že mohou za nás za všechny vyslovit přání, aby se již neopakovala situace z počátku jara, kdy

počet onemocnění byl opakovaně na vzestupu. Na prahu letní sezóny by jistě většina z nás chtěla mít možnost cestovat bez omezení, posedět si s přáteli u dobrého jídla a pít, sportovat bez omezení, navštěvovat kulturní akce apod. Bohužel ani za této situace nelze předpovídat další vývoj, a proto jsme byli nuceni přistoupit k nepopulárnímu kroku, kterým bezesporu je zrušení letošních Hornáckých slavností, ostatně tak jako i jiní pořadatelé obdobných akcí v naší zemi. Opravdu zažíváme zvláštní období; před pár dny mohly děti opět začít docházet do školy a již jsou před nimi prázdniny. Pozitivní je alespoň skutečnost, že po počátečních průtazích, někdy i zmatcích, již velmi dobře probíhá vakcinace a vakcín je dostatek.

V průběhu letošního jara nás také trochu potrápilo počasí, což se projevilo jednak na rychlosti růstu a kvalitě sečení trávy na veřejných prostranstvích a rovněž na mírném zdržení při realizaci investičních akcí probíhajících v převážné míře venku (rekonstrukce místní komunikace U Jandového a rekonstrukce zázemí na Hornáckém stadionu), nebo jejich zahájení (vybudování

parkoviště na místě bývalé čistírny odpadních vod na bytovkách). Naopak v termínu byla dokončena rekonstrukce služebního bytu na DPS a rovněž vybudování nové stomatologické ordinace na zdravotním středisku. Stavební úpravy a vybavení může obec ovlivnit, co ale není až tak v její moci, je pa-

pírování, které nutně provází každé zřízení ordinace, zejména smluvní vztahy s jednotlivými zdravotními pojišťovnami apod. V této souvislosti nemohu nevzpomenout a děkuji za přístup některým zaměstnancům odboru zdravotnictví krajského úřadu a na pobočce krajské hygieny v Hodoníně.

Po uzávěrce zpravodaje, který právě držíte v rukách, budeme znát výsledky ankety k případné možnosti umístění nákupního centra v obci, konkrétně v blízkosti autobusového nádraží. K provedení zmínované ankety jsem byl pověřen na prosincovém zastupitelstvu obce. Samotná anketa, respektive její výsledek, bude sloužit jednotlivým členům zastupitelstva obce jako jeden z podkladů při rozhodování o usnesení ke zveřejnění záměru prodeje obecních pozemků v dané lokalitě. O ničem jiném nebude nejbližší, tedy červnové, zastupitelstvo obce rozhodovat, a ani v tuto chvíli nemůže. V případě, že bude přijato usnesení ke zveřejnění záměru, bude muset být tento záměr zveřejněn na úřední desce minimálně po dobu 15 dnů a až v rámci dalšího zasedání zastupitelstva, tedy v měsíci září, bude jednáno o dalších krocích.

Naopak, pokud nebude usnesení přijato, určitě bude stát za úvahu přistoupit ke změně v územním plánu, kde je daná lokalita už řadu let vymezena jako plocha pro umístění objektů občanské vybavenosti. Každopádně orgánem, který je kompetentní a v jehož pravomoci je mimo jiné i přijímat usnesení v majetkoprávních záležitostech, je zastupitelstvo obce. Nikdo jiný nemůže na sebe vzít odpovědnost, než 15 zvolených zástupců nejvyššího orgánu samosprávy. Není to v kompetenci ani rady obce a už vůbec ne v kompetenci starosty obce. Poznámka na závěr – způsob provedení ankety byl zvolen takový, aby se mohl vyjádřit maximální počet obyvatel naší obce.

Vážení spoluobčané,

nadcházející období se každoročně vyznačuje dobou pro načerpání nových sil, vybíráním dovolených, prázdninovými aktivitami apod. Nenechme si tyto dny otřávit negativními a mnohdy „zaručenými“ informacemi. Naším školákům přeji co možná nejlepší známky na vysvědčení, dosažené v tomto velmi neobvyklém školním roce a po prázdninách, aby na distanční výuku zůstaly již jen vzpomínky. „Covidová doba“ drtivou většinu z nás v menší či větší míře zasáhla, měla i celkem velký vliv na to, jak se jeden chováme k druhému, a proto využijme nadcházející dny a týdny k návratu do normálu. Vážme si jeden druhého a vězme, že názor jednoho, odlišný od názoru druhého, nemusí být nutně špatný, nebo i nepřijatelný, a že v případech, kdy se nedaří, nemusí být pouze a jediné hromosvodem a viníkem obec.

S úctou Petr Šmidrkal, starosta

Zastupitelstvo a rada obce Velká nad Veličkou informují

INFORMUJÍ

O závěrech z 11. zasedání zastupitelstva a schůzi rady obce. Zastupitelstvo obce na svém 11. zasedání, které se uskutečnilo v pondělí 29. března 2021, projednalo a vzalo na vědomí hospodaření obce za rok 2020 a za období leden – únor 2021. Schváleno bylo rozpočtové opatření č. 1, zahrnující na straně příjmů dotaci ze státního rozpočtu na zajištění činnosti veřejně prospěšných prací ve výši 65.300 Kč, dále dotaci ve výši 55.500 Kč od obcí, pro které naše obec zajišťuje agendu komise pro projednávání přestupků. Významným příjmem pak byly především dotace ze státního rozpočtu, konkrétně od Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR ve výši 2,5 mil. Kč a od Jiho-moravského kraje ve výši 1,666 mil. Kč na pořízení cisternové automobilové stříkačky pro naši jednotku požární ochrany. Vlastní převzetí vozidla od výrobce THT Polička, s.r.o. se uskutečnilo 31. března. Celkově tak došlo k navýšení příjmů o částku 4.286.800 Kč. Na straně výdajů byla navýšena o 200 tisíc částka na rekonstrukci zázemí pro účinkující na Hornáckém stadionu, kdy tato investiční akce reálně probíhá. Dále byla navýšena o 250 tisíc částka na rekonstrukci stomatologické ordinace a o 200 tisíc u rekonstrukce služebního bytu na DPS. O 600 tisíc byla navýšena částka na zpracování projektové dokumentace pro zástavbu rodinných domů v lokalitě

Lose a pro dopravní a technickou infrastrukturu v ulici Kovodělská. V neposlední řadě je do výdajů zahrnuta přijatá dotace na zajištění činnosti pracovníků pro veřejně prospěšné práce. Celkové navýšení výdajů tak činilo 1.315.300 Kč. Zastupitelstvo obce dále projednalo a schválilo finanční příspěvky organizacím. Obdržené žádosti byly v případě SK Házená Velká nad Veličkou na částku 320 tisíc, v případě Sboru dobrovolných hasičů na částku 250 tisíc a TJ Kordárna Velká nad Veličkou žádala o příspěvek ve výši 590 tisíc. Vzhledem k přetrvávajícím omezením v důsledku šíření viru COVID-19, přistoupilo zastupitelstvo obce, na základě doporučení rady obce, ke krácení výše jednotlivých příspěvků těmto organizacím. Pro SK Házená Velká nad Veličkou tak byl schválen příspěvek ve výši 240 tisíc, v případě SDH Velká nad Veličkou ve výši 220 tisíc, přičemž je částka 100 tisíc účelově vázána na organizaci a zabezpečení oslav 140 let od založení SDH. Pro TJ Kordárna činí finanční příspěvek 460 tisíc, v rámci kterého je 70 tisíc účelově vázáno na zabezpečení a organizaci Hornácké pětadvacítky. V rámci majetkoprávních úkonů byly projednány a schváleny žádosti několika žadatelů o odkoupení pozemků nebo části pozemků v majetku obce. Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí závěry z valné hromady DSO Mikroregion Hornácko a schválený rozpočet tohoto svazku pro letošní rok. Příspěvky od jednotlivých členských obcí zůstávají v přepočtu na jednoho obyvatele stejné, tak jako v předchozích letech, tj. 25 Kč. Prostřednictvím DSO bude v rámci projektu na snížení produkce jednorázového nádobí v mikroregionu Hornácko

pořízeno 21.600 ks kelímků pro opakované použití, včetně 2 ks gastro myček na jejich umývání. Dotace ze státního rozpočtu je poskytnuta ve výši 85 % (608.460 Kč).

Následující 13. zasedání zastupitelstva obce se předpokládá v pondělí 28. června 2021 od 17 hodin, a to opět ve velkém sálu kulturního domu.

Rada obce projednala a schválila další smlouvy k zabezpečení jednotlivých investičních akcí, nebo s nimi souvisejících. Jednalo se např. o smlouvu o poskytnutí dotace Jihomoravským krajem na pořízení dopravního automobilu pro jednotku požární ochrany. Dále o smlouvu o dílo v rámci veřejné zakázky „Revitalizace sídliště – chodníky a propojení“ se společností SYTYS.cz s.r.o., která předložila nejvýhodnější nabídku. Byla uzavřena kupní smlouva se společností AGROKOV spol. s r.o. na dodávku 12 ks velkoobjemových kontejnerů v rámci veřejné zakázky „Systém pro separaci a oddělení sběr odpadů v obci Velká nad Veličkou“. Na základě uzavřené smlouvy se společností Alza.cz a.s. rozšiřuje naše obec počet měst a obcí, ve kterých je umístěno zařízení na výdej objednaného zboží pro zákazníky. Uzavřeno bylo několik smluv či dodatků ke smlouvám o nájmu nebytových prostor, především se jedná o smlouvu k pronájmu prostorů stomatologické ordinace. V souvislosti s opatřeními k zamezení šíření COVID-19, jejich postupnému rozvolňování s dopady na konání hromadných sportovních a kulturních akcí, závěry z jednání Programové rady Hornáckých slavností a projednání se starosty obcí mikroregionu, přijala rada obce usnesení, kterým zrušila letošní Hornácké slavnosti. Rada obce rovněž schválila rozpočtové

opatření č. 2, týkající se přijatých neinvestičních transferů do rozpočtu obce. Konkrétně se jednalo o transfer z všeobecné pokl. správy ve výši 120 tisíc a o transfery ze státního rozpočtu v úhrnné výši 573 tisíc.

O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách. Pokračují stavební práce v rámci rekonstrukce pódia a šaten na Hornáckém stadionu a veřejné zakázky „Velká nad Veličkou, místní komunikace u Jandového“. Obě tyto stavební akce jsou ovlivňovány nepříznivým počasím. Započata byla investiční akce „Čistírna odpadních vod Velká nad Veličkou“, kde jsou zhotovitelem Inženýrské stavby Hodonín, s.r.o. Předmětem stavby je kompletní odstranění technologie bývalé čistírny odpadních vod na bytovkách a vybudování parkoviště na jejím místě. Dokončena

byla rekonstrukce stomatologické ordinace a služebního bytu na DPS. Pokračuje rekonstrukce sprch v objektu sportovní haly a oprava havárie vodovodu u Kovodělu.

O přípravách a plánování kulturních a dalších akcí v následujícím období. Konání kulturních a sportovních akcí se bude odvíjet od způsobu a rychlosti rozvolňování opatření, přičemž zpravodaj není, vzhledem ke svému čtvrtletnímu vydávání za stávající situace a překrotnosti možných změn, vhodnou platformou k informování o akcích tohoto charakteru.

DĚKUJÍ

Všem obyvatelům obce, kteří i nadále dodržují opatření proti šíření COVID-19 a rovněž všem, kteří se podílejí na udržování pořádku na veřejných prostranstvích.

Anketa k Penny

Došlo po uzávěrcce: Na základě usnesení zastupitelstva obce č. 161220/7c proběhla ve dnech 22. 5. 2021 a 24.–28. 5. 2021 anketa k možnostem výstavby nákupního centra v obci s anketní otázkou „Souhlasíte s umístěním nákupního centra v obci Velká nad Veličkou v bezprostřední blízkosti autobusového nádraží?“ Sečtení hlasovacích lístků proběhlo dne 31. 5. 2021 v době od 15.30 do 15.53 hodin komisí ve složení Lukáš Pachel, Věra Prachařová, Eva Nekardová, Eva Šáchová, Alena Foksová a Jan Grabec.

VÝSLEDKY ANKETY

- Odevzdáno bylo celkem **928** hlasovacích lístků, tj. **39 %** oprávněných účastníků s trvalým pobytem v obci Velká nad Veličkou a starších 18 let;
- **Pro** umístění nákupního centra bylo odevzdáno **452** anketních lístků;
- **Proti** umístění nákupního centra bylo odevzdáno **476** anketních lístků.

Projednání majetkoprávního záměru zastupitelstvem obce bude zařazeno do programu 12. zasedání, které proběhne v závěru měsíce června (28. 6. 2021, popř. 30. 6. 2021 – bude upřesněno v časovém předstihu).

Rekonstrukce chodníku

Vážení občané, v měsíci srpnu bude zahájena rekonstrukce stávajících chodníků, mezi bytovými domy č. p. 589, 590, 610, 801 a 802. Bude provedena kompletní výměna betonových obrubníků včetně celého souvrství pochůzné části. Povrch chodníku bude zhotoven ze zámkové dlažby. Na ten-

to zrekonstruovaný chodník naváže nová odbočka směrem k dětskému pískovišti, kde se napojí na trasy ostatních chodníků. Vysoutěžená cena díla je 945 tis. Kč včetně DPH, zhotovitelem bude společnost SYTYS.cz s.r.o.

Zdeněk Skopal

Z pohledu zaměstnance OÚ

Během celého roku se setkáváme s různými připomínkami a stížnostmi od našich občanů. Některé jsou adresovány na vedení obce, jiné sdělují občané přímo nám, venkovním zaměstnancům. A čas od času se stane něco, co přesně nedokážu pojmenovat, a nad čím mi zůstává „rozum stát! (A ne jenom mně!)“

„Andrej, pod sem, neco ti ukážu. To mňa tak nas... Vytočil! **Co už si někdo dovolí?!**“

A tak jsem se dívala jako vy na fotografii, a možná stejně jako vy, jsem hned na první pohled nepoznala, co na tom mohlo kolegu tak nas...?

„No, podivaj sa porádně!“

A tak se dívám a vidím!

Krásný, odborný řez motorovou pilou! Co je na tom špatného? Nebylo by nic kdyby:

1. Z fotografie to není patrné, ale **stejným způsobem jsou nařezány celkem tři stromy!**

2. Uvedené vzrostlé stromy se nacházejí na pozemku, který je majetkem obce a majetkem obce jsou tudíž i tyto stromy. Společně s dalšími tvoří souvislý zelený pruh porostu v délce několika desítek metrů **a sou sedí s pozemky jiných majitelů!**

3. Uvedený pozemek sice leží v okrajové části obce, ale je neoplocený, a zcela přístupný veřejnosti! (Stejně jako ostatní pozemky).

Udivuje vás, proč se kvůli tomuto vedení obce i zaměstnanci, kteří mají na starost péči o veřejnou zeleň v obci, rozčilují?

ŠOKUJE NÁS DRZOST, že si někdo dovolí takovýmto způsobem poškodit obecní majetek a ohrozit tak bezpečnost kohokoliv, kdo se může v blízkosti těchto stromů nacházet!!!

Jak jsem již zmínila, poškozené stromy jsou sice na okraji obce, ale od obydlených domů (jedná se vesměs o nedokončené novostavby, kde již žijí mladé rodiny s dětmi) je dělí pouhé desítky metrů. Ten, kdo stromy poškodil, **si zřejmě vůbec neuvědomil, co se může stát?** Ve Velké fouká

vítr velice často a většinou to není vánek. Kde vzal jistotu, že takto poškozený strom se nezlomí, a že v jeho blízkosti si zrovna nebudou hrát děti nebo zde nebudou majitelé sousedních pozemků? Nebo čekal, že nám nebude nápadné, když tři zdravé stromy zčistajasna uschnou? Že nebude-me hledat příčinu proč?

Nejsem odborník, ale s motorovou pilou sama občas pracuji. Podle mého názoru je toto práce občana, který s pilou zachází velmi dobře a má zkušenosti s kácením stromů! Že by neznal rizika?

Otázek mám najednou plnou hlavu a trochu tápu, jak je všechny vecpat do tohoto článku. Snad i ve vás, čtenářích, jsem nějaké vyvolala a napadá mě, že spousta z vás si teď řekne: „A co s tím budete dělat?“ „Šak je to obecní! Že?“ Ano, je to obecní a řešit to musíme! Dovedu si představit, jakou vlnu rozhořčených dotazů a připomínek bychom si na obci po zveřejnění tohoto článku vyslechli nebo přečetli např. na facebooku, kdyby občané zjistili, že jsme danou situaci nijak neřešili. Věřím, že v příštím zpravodaji vás čtenáře budu moci informovat o řešení této události.

A co je vlastně důvod, proč toto všechno píšu? Pokusit se přimět vás, občany Velké nad Veličkou, k zamyšlení nad tím, že sice žijeme ve svobodné obci, jejíž vedení jsme si mimochodem sami svobodně zvolili, ale to nás neopravňuje k tomu, abychom svévolným chováním poškozovali její majetek a ohrožovali sebe nebo ostatní spoluobčany. Abychom za nedostatky v naší obci neobviňovali jen její zaměstnance, ale abychom se naučili vidět i svoje vlastní nedostatky a dokázali upozornit i na chyby jiných. K tomu si dovolím závěrem uvést několik svých postřehů, jak to vidím JÁ.

V zimě vyjíždějí traktorky na úklid sněhu už brzy ráno, aby stihly uhrnout chodníky, než půjdete do práce, na autobus či vlak. Přesto se najdou tací, kteří mají pocit, že když začneme uhrnovat v půl páté u Javorníku, měli bychom být v pět u Kordárny. Bohužel nejsme, protože místní komunikace neměří jen cca 2 km od cedule po ceduli. A když sněží, někdy není za půl hodiny poznat, co jste vlastně uhrnuli. Se sečením, postřikem chodníků a krajnic je to podobné. Rozloha obecních pozemků a komunikací není malá a nedá se upravit během pěti pracovních dnů v týdnu. A přesto jsou mezi námi tací, kteří si to zřejmě myslí. A co teprve, když křoviňákem nafrkáte trávu na chodník, nebo na hřbitově nemá občan vysečeno kolem hrobu. Připadám si někdy jako blázen, za minulého režimu byly chodníky a veřejná prostranství stejně tak obecní jako nyní a většina občanů si je podle svých možností udržovala. Asi chtěli mít hezky upraveno i před domem. Dnes se někteří baví tím, že jen sedí a poukazují na to, co je obecní a co bychom měli a neměli dělat a nejlépe všechno by mělo být hned. Zdá se nám, že je málo odpadkových košů, ale už si nikdo nevšimne, že tam kde jsou, se do nich mnohdy neumíme ani trefit. Proč bychom se ohýbali, vždyť odpaděk nám upadl na obecní plochu, tak ať ho uklidí obecní zaměstnanci. Sotva se na jaře objevím s motorovou pilou, najednou jsou všechny stromy obecní a strašně blízko fasády a máme na ně alergii. A nejvíce nám zavazí to, co vysadili jiní. Je zajímavé, že pokud se rozhodneme něco vysadit sami, už nás tolik nezajímá, jestli je pozemek vlastně náš, jestli ten strom nebude za pár let příliš velký, nebude stínit, nebo zvedat svými

kořeny beton v chodníku. Potom prostě dojdeme a „udělajte s tým neco, šak je to na obecním!“

A každoroční trable při roznášení obálek s obecními poplatky? Nebo při roznosu volebních lístků? Víte, kde máte adresu pobytu a kam vám chodí pošta? To je problém hlavně na bytovkách. Není naší povinností vědět, že jste se přestěhovali

z bytovky na rodinný domek, že byt pronajímáte a máte tam stále trvalý pobyt, že máte jiné příjmení. Je vaší povinností si řádně označit schránku, do které vám nosí poštu nejen zaměstnanci obce. Pak se nemusíte divit tomu, proč vám to nedošlo?

Vážení čtenáři, témat k přemýšlení je mnohem víc, ale všeho moc škodí. A snad příště budu moci psát o tom, co mě potěšilo.

Andrea Berglová

Už zase zpíváme...

Poslední rok byl pro chod ZUŠ mimořádný a byl také velkou výzvou jak pro žáky a jejich rodiče, tak pro nás, pedagogy. Vše zlé je ale i pro něco dobré. Naučili jsme se využívat nové pracovní postupy, v mnoha oblastech jsme maximalizovali zapojení výpočetní techniky. Virtuálně jsme pořádali i hudební vystoupení, která jsou formou *Hudebních okének* dostupná na našem YouTube. Do prázdnin se můžete ještě těšit na on line formu absolventského koncertu, od září doufáme v lepší zítřky...

Od dubna došlo k obnovení individuální výuky, což byla pro nás zásadní a vítaná změna. Přestože jsme nuceni vyučovat v respirátorech, je pro nás potěšením pracovat s žáky přímo v učebnách. Přece jen, výuka hudebního nástroje je ideální v přímém kontaktu. V průběhu května došlo postupně k obnovení všech forem výuky. Období distanční výuky bylo dlouhé a vyčerpávající, jsme ale rádi, že školní rok uzavíráme v plném provozu. Velmi nás také potěšila komunikace s rodiči a žáky a také

součinnost rodičů v rámci výuky, především u menších dětí. Během celého školního roku jsme jakožto pedagogové cítili, že jsme všichni společně „na stejné lodi“ a vztahy mezi rodiči, žáky a pedagogy byly i přes všechny nástrahy distanční výuky (nebo možná právě kvůli tomu) velmi přátelské, důkazem čehož je, že se nám nedostalo ani jediné negativní reakce na fungování školy a proces výuky.

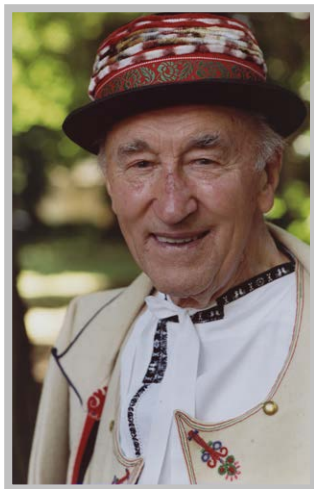
Chtěl bych touto cestou poděkovat všem kolegům a rodičům za to, že jsme tento neobvyklý školní rok společně zvládli a mohli jsme dětem v maximální míře lockdownových možností dopřát jak radost z hudby, tak jednu z mála fungujících volnočasových aktivit.

V současné době probíhají přijímací zkoušky a školou se line delší dobu zakázaný zpěv. Vrátili jsme se do normálu a optimisticky doufáme, že nám to dlouho vydrží. Věříme, že část optimismu se prostřednictvím hudby přeneseme i na vás...

Petr Pavlinec

Horňácké legendy – „pan rídící“ František Okénka

Humorná historka o chlapci, který deset let nepromluvil, a teprve „slabá“ slivovice jej přiměla k normální komunikaci s rodiči, patřila v dramatickém podání „pana rídícího“ Františka Okénky k nejpovedenějším okamžikům jeho vyprávění o horňáckém naturelu a povaze. Vzpomněl jsem si na ni znovu nedávno právě v souvislosti s jeho významným životním jubileem.

Rodák z Malé Vrbky (František Okénka se narodil 5. května 1921) nebyl jen oblíbený kantor v místní malotřídce a školách v okolí. Patří k nepřehlédnutelným postavám veškerého kulturního a společenského dění nejen na Horňácku, ale jeho aktivity přesahovaly daleko přes hranice Slovenska. Byl legendou horňáckého folkloru a působil jako muzikant (například řadu let v muzice Majstra Joženy

Oslava 90. narozenin na kuželovském mlýně (s Dušanem Holým a Janem Pavlíkem).

Kubíka), zpěvák, moderátor, autor a průvodce řady pořadů. Také však organizoval společenský a kulturní život v obci i blízkém okolí (kdo by asi tušil, že v 50. letech minulého století dokonce vykonával funkci účetního v nově vzniklém družstvu!). Samostatnou kapitolou je jeho působení a nezastupitelná úloha při Hornáckých slavnostech. Žádný návštěvník Hornáckých slavností nemohl jeho postavu přehlédnout – vysoká, štíhlá postava, stále obklopená a v živém a srdečném rozhovoru s účastníky i návštěvníky. Podílel se nejen na přípravě řady programů a jejich zdárném průběhu až do konce století, ale například také na vzniku a organizování Mladého Hornácka a dalších akcí spojených s výchovou a popularizací osobitého hornáckého folkloru u místních dětských souborů. Po odchodu

na zasloužený odpočinek byl ještě řadu let také průvodcem na kuželovském větráku. Na jeho svérázný výklad o historii mlýna a osudech jeho majitelů rádi ještě dnes vzpomínají všichni, které mlýnem provedl.

Jeho bohatá folklorní činnost je zachycena na mnoha dokumentech a v záznamech z těchto slavností (a podrobněji také na nosiči *Preletělo ftáča*, GNOSIS, Brno 1996; v knize Švarný šohajíček, šlapávač *chodníček...*, ALBERT, 2010; či v dokumentu Břetislava Rychlíka *Devadesát let pana „rídícího“*, ČT 2011).

Úsměvný příběh o malém chlapci končí větou: „Nebylo o čem...“ V případě „pana rídícího“ ale „o čem“ mluvit máme a jeho osobnost a význam pro Hornácko bychom si měli právě nyní, v této folkloru nepřející době, určitě připomenout.

František Šalé

MUDr. Oldřich Janouch (1924–2010)

V minulém čísle zpravodaje jsme si připomenuli významné životní výročí Vladislava Škvařila. Školní ulice ve Velké nad Veličkou byla bydlištěm také další významné osobnosti společenského a kulturního života ve Velké. Byl to rovněž lékař, ale také vzdělaný muzikant Oldřich Janouch st. Jeho životní příběh byl úzce spjat právě s osudem Vladislava Škvařila.

Narodil se v roce 1924 a patřil tak také k ročníku „nuceně nasazených“. Oldřich Janouch měl však to štěstí, že nebyl nasazen do ciziny, ale shodou okolností si svou pracovní povinnost odbyl v Brně a jeho okolí v sektoru leteckého průmyslu. To mu umož-

nilo věnovat se nadále své celoživotní lásce – hudbě. K té jej původně přivedl jeho otec, ale jeho talent rozvinul Václav Jenč, učitel hudby a koncertní mistr violy v olomoucké opeře a filharmonii hlavního města Prahy. Václav Jenč jej přivedl ke hře na violu a nadchl také pro komorní hudbu. Jeho absolutní hudební sluch, netradiční nástroj a velká ctižádost mu přisoudila roli vyhledávaného muzikanta.

Vedle medicíny vystudoval také brněnskou konzervatoř. Studium bylo přerušeno druhou světovou válkou, ale po jejím skončení se mu podařilo obě školy dokončit. Již v době, kdy žil v Brně, působil v něko-

lika komorních kvartetech a filharmoniih. V těchto aktivitách pokračoval také při svém působení v Uherském Hradišti, kde byl umístěn v místní nemocnici. Zde se jeho osud spojuje s Vladislavem Škvařilem a společně je oba v dalších letech přivádí jako praktické lékaře do Velké nad Veličkou se společným bydlíštěm ve Školní ulici.

Celý svůj život strávil s manželkou Květoslavou, učitelkou na základní škole ve Velké nad Veličkou, kde učila především místní prvňáčky. V letošním roce se dožila neuvěřitelných 94 let.

Doktor Janouch se po svém příchodu do Velké zapojuje také do společenského života. Jako aktivní muzikant pořádá pravidelné vzdělávací koncerty vážné hudby ve Velké i okolí, ale aktivně hraje nadále také ve Slovácké filharmonii v Uherském Hradišti, filharmonii v Hodoníně a také v Akademickém kvartetu, které založil ještě za studií v Brně. V Akademickém kvartetu se

za dobu jeho existence vystřídal řada skvělých muzikantů, jako byli František Kravka, Zdeněk Macháček, Jindřich Friedl, Vladimír Ježíšek, ale také jeho syn Oldřich.

V průběhu svého života se doktor Janouch stal vlastníkem překrásné a vzácné violy z dílny pražského houslaře Ferdinanda Augustina Homolky. Nástroj, který doktor Janouch používal při svých vystoupeních, v minulosti údajně vlastnil i Antonín Dvořák a hrával na něm v Prozatímním divadle. Tento výjimečný hudební nástroj, stejně jako velká řada archivních materiálů, fotografií a filmových nahrávek byla zničena při rozsáhlém požáru domu rodiny Janouchových v roce 1981.

Oldřich Janouch stál v roce 1963 u vzniku hornáckého pěveckého sdružení VELIČAN. Na hornácké poměry nezvyklé seskupení více než 60 znamenitých zpěváků z Velké, Javorníka, Vrbeč, Kuželova a Lipova mělo pod taktovkou Oldřicha Janoucha

OSVĚTOVÁ BESEDA PŘI MNV VE VELKÉ NAD VELIČKOU

pořádá v sobotu 26. října 1963 v sále jídelny n. p. Rudý říjen v 19.30 hodin

I. KONCERT

mužského pěveckého sdružení VELIČAN

Rídí: Dr. Oldřich JANOUC

Spoluúčinkuje: Miroslav MATYÁŠ (housle)
koncertní mistr Státní filharmonie v Brně
Karel JANDERA (klavír)
asistent JAMU v Brně

Recituje: H. Macíková

PROGRAM:

B. Smetana: Slavnostní sbor
J. B. Foester: Velké, širé, rodné lány
Polní cestou
F. Vach: Po zahradě chodila
B. Smetana: Věno

B. Smetana: Z domoviny (2. část) Duo pro housle a klavír g moll
Jiřinková polka a Obročák z Českých tanců pro klavír
Aram Chačaturjan: Ukolébavka z baletu Gajané pro housle a klavír
Grazyna Bacewicz: Oberek (tanec) pro housle a klavír
Leoš Janáček: Tanec „Čeladenský“ pro klavír
Josef Suk: Houslové sólo z pohádky Radúz a Mahuléma
Balada a Appassionato ze Čtyř kusů pro housle a klavír

P. Křížkovský: Odpadlý od srdca
Šatečka
B. Pokorný: Ja, keď sa, Janoško . . .
F. Vach: Keby ste to moja mamka . . . Tenorové sólo zpívá inž. Jiří Šácha
P. Křížkovský: Čáry
J. Nešvera: Moravě

Zástupci sbormistra: ředitel Martin Ilčík — ředitel Miroslav Huf

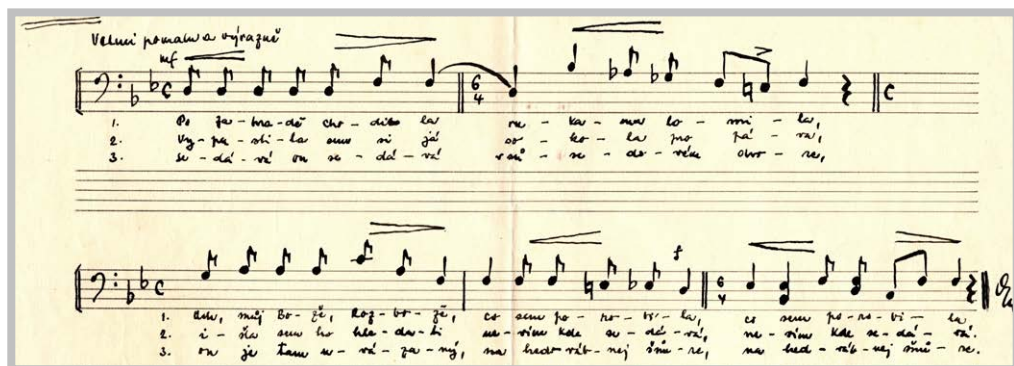
Grafia 24 5063 - Q-11*31305

v repertoáru nejen klasická díla Smetany, Dvořáka, Foerstera či Janáčka, ale také úpravy lidových písní z Hornácka. Při jejich prvním vystoupením, které se odehrálo jen pár měsíců po vzniku sboru, je na housle doprovázel dokonce koncertní mistr Státní filharmonie v Brně Miroslav Matyáš, další z bývalých členů Akademického kvarteta. Díky drilu Oldřicha Janoucha nebylo poznat, že řada zpěváků souboru nezná noty. Oldřich Janouch proslul jako přísný a tvrdý sbormistr. Několikahodinové zkoušky souboru probíhaly dvakrát týdně a mnozí interpreti museli na zkoušky docházet pěšky z okolních vesnic. V počátcích nebyl Oldřich Janouch velkým příznivcem lidové hudby a považoval ji za hudbu nižší úrovně. Postupem času však i tento svůj postoj přehodnotil. Se svým repertoárem však slavili úspěch nejen ve Velké, ale také v širokém okolí. Vystoupení sboru probíhala například ve Veselí nad Moravou, Hodoníně, Břeclavi

či Brně, velmi oblíbení byli i na Slovensku v Senici, Myjavě, Novém Městě nad Váhom či Vrbových a všude slavili velký úspěch. V roce 1964 vytvořili dokonce hlavní program na Hornáckých slavnostech. Po roce 1968 je však činnost pěveckého sboru utlumená a postupně zaniká.

Oldřich Janouch se nesmazatelně zapsal také do historie dechové hudby ve Velké nad Veličkou. U místní dechové hudby *Hornáci* několik let působil jako dirigent a umělecký vedoucí. Bylo to již v době, kdy se sám hudbě ze zdravotních důvodů nemohl příliš aktivně věnovat. Stejně jako při vedení sboru i zde proslul svou přísnou disciplínou, která měla kořeny ve vojenské výchově jeho otce, a která dokázala ze všech muzikantů dostat to nejlepší. Nebyla však příliš oblíbená. Dechová hudba *Hornáci* slavila úspěchy na soutěžích v širokém okolí a svůj repertoár představila také na turné v Itálii a Rakousku.

Kromě hudební kariéry byl však především lékařem – chirurgem. Jeho praxe obvodního lékaře nenaplnovala zcela jeho profesní ambice. Svou pozornost věnoval oblasti léčby bércových vředů, kde spolu s kolegy z Brna vymyslel speciální metodu léčby tohoto onemocnění. Za použití svých chirurgických schopností dokázal vředy vyčistit a následně na ně aplikoval speciální mast. Celé postižené místo pak bylo zabaleno do molitanových bandáží. Metoda léčby byla tak úspěšná, že za doktorem Janouchem dojížděli do Velké pacienti z celé republiky i zahraničí a mnoho z nich zachránil před amputací končetiny.

Doktor Janouch byl také vášnivým nimrodem. Trofeje z jeho lovů byly vystaveny na jejich chalupě na Vápenkách, kde se zdržovali také v okamžiku požáru jejich domu.

V jeho odkaze pokračoval také jeho syn Oldřich Janouch, dlouholetý učitel místní základní školy a také učitel základů hry na housle. Byl také vedoucím dětských cimbálových muzik ve Velké nad Veličkou.

*Dle vzpomínek Martina Kuchyňky
a paní Květoslavy Janouchové
zapsal Lukáš Pachtl*

Poděkování všem,

kteří jste v jarních měsících vyrazili do přírody uklízet Velkou. Ať už jste při procházce sebrali pohozenou PET lahev, či cíleně vyšli uklízet sami nebo s celou rodinou vybaveni pytlí a rukavicemi. Přestože letošní úklid byl tak trochu anonymní, víme o Vás, protože dobré zprávy se šíří rychle. Děkujeme, že nejste lhostejní. Děkujeme, že jdete příkladem. Děkujeme, že si uvědomujete jakou zátěží je pro přírodu desítky let se rozkládající odpad. Děkujeme, že Vám záleží na místě, kde žijete. Těšíme se na Vás opět příští jaro a věříme, že to již bude opět společné setkání.

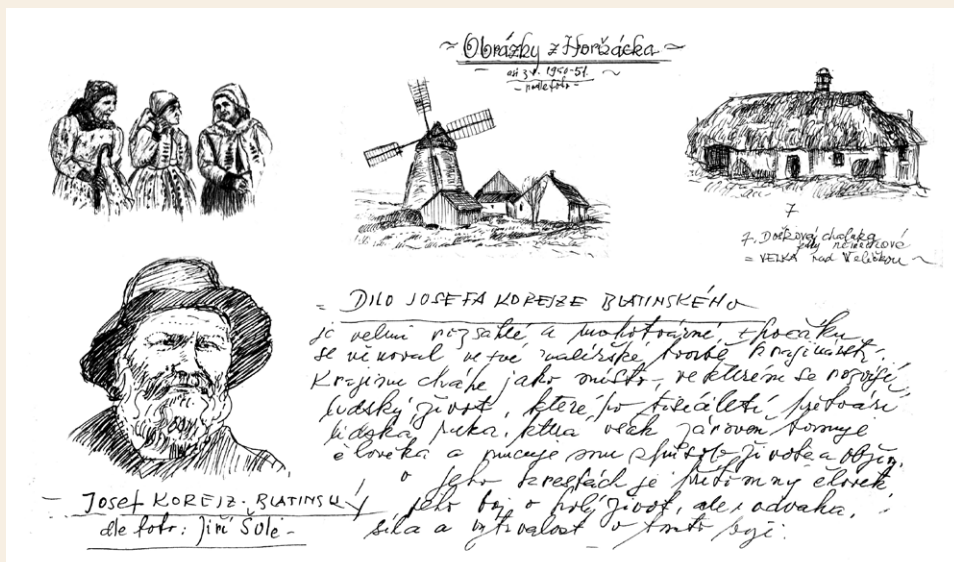
Za komisi pro životní prostředí a podporu turismu Jana Lipárová

NEŽÍT NADARMO

Josef Korejz Blatinský

2. část (pokračování z minulého čísla zpravodaje)

Pavel Foltýn – Luděk Mikáč

Ve snaze ukázat skutečnou pestrost tvorby Josefa Korejze Blatinského inspirovanou Hornáckem, nemůžeme opomenout ručně psanou, dokreslovanou i kolorovanou Blatinského „Národní kroniku“, ze které jsou vybrány kresby nahoře a přepis proslovu z výstavy Blatinského prací při příležitosti šedesátých narozenin konané v Muzeu a galerii Orlických hor (nahore). Dílo je popisováno jako velmi rozsáhlé a mnohotvárné už v době, kdy měl před sebou Blatinský ještě dalších 20 let usilovné práce. „Mediálně známá matka kumštýřů“ Alžběta Čambalová tančící půl století starosvětskou s Martinem Miškeříkem je Blatinským v jeho Národní kronice zmiňována vícekrát. Byla první výraznou osobností z Hornácka, kterou Blatinský poznal na Strážnických slavnostech roku 1946. Blatinský nedosáhl akademického vzdělání ani kvalit mistrů malujících Alžbětu Čambalovou před ním, kterými byli Joža Uprka, Josef Koudelka a Karel Sup, přesto mu věnovala prostor k poznání duše lidu z Hornácka. To zachytil svým způsobem mírně naivním buď bezprostředně, nebo doma abstraktněji s odstupem podle fotografií a vzpomínek. Takovým obrazem je i Boží tělo ve Velké roku 1951 ze sbírek Muzea a galerie Orlických hor, jímž navazujeme na pokračování sešitku z předchozího čísla Velického zpravodaje.

Alžběta Čambalová objektivem a štětcem Josefa Korejze Blatinského v letech 1946–1956

„Nocovali, malovali, tré maléré u nás“ vítal Blatinského nápis nad vraty Čambalky. Uvnitř měla tenkrát skutečnou galerii mistrů, jak ji zachycují následující neostré snímky.

Sousedka Čambalky, paní Eva Hromková Migotová, bývala v deseti letech také Blatinského modelem. Říká: „Byu taký inačí, než ti suavnější maléré, taký obyčajný, ale do kroja se ně opuatiuo strójt za tri koruny - kde bych k takovým penězom jako děcko došua. Tú chaítпку si pamatuju, donéséu ju tatínek vyhraní z plesu“. Blatinský si jednu podobenku Evy nechal a druhou zhotovil rodičům.

Další velickou kulturní osobností zaznamenanou Blatinským byl František Buláň s rodinou. Snímky potěší také jeho dceru paní Annu Bobčíkovou, stále vitální Veličanku, která byla také Blatinského modelem.

Blatinského modelkám paní Evě Hromkové a Anně Bobčíkové přejeme pevné zdraví.
Pomozte nám získat informace o dalších zapomenutých dokumentech,
zhotovených Blatinským na Hornácku.

Rádi bychom věděli více ke snímkům strojení do kroje maminkou Evy a Dany Klusákových,
nebo veselým obrázkům jako u Vachůňů, Rumíšků, Slováků a jinde, kde se malovalo hodně.

Janiček, Vlastička, babička a dědeček Vachůňů na dokumentech Blatinského.

Máte také obrázky J. K. Blatinského? Našli jste zde svého předka? Pomůžete vytvořit
příběh k nalezeným dokumentům přítomnosti Blatinského na Hornácku? Kontaktujte nás.
Děkujeme. Pavel Foltýn (certifikato@seznam.cz) Luděk Mikáč (mikacl@seznam.cz)

Za vodú stála stodola Palasova

V rámci článku Střípky z kroniky Velké: Rekonstrukce „horního“ mostu, který byl otištěn na str. 36–38 zpravodaje č. 1 z roku 2021, byla z obecní kroniky použita informace o tom, že v důsledku stavebních prací souvisejících se stavbou mostu a nové silnice musela být zbořena řada stodol v lokalitě Za vodú. Výslovně je zmiňována především stodola Šavarova. Po otištění článku jsem byl kontaktován panem Janem Palasem, jehož rodině zmiňovaná stodola patřila, s informací, že se nejednalo o stodolu Šavarovu, ale o stodolu Palasovu. Zároveň jsem

byl upozorněn na to, že se skutečně jednalo o jednu z nejstarších staveb ve Velké, k jejíž stavbě nebyly použity „cikánské“ hřebíky, ale naopak byla vybudována starou truhlářskou technikou, při které se hřebíky vůbec nevyužívaly. Tyto informace byly potvrzeny i přímým účastníkem demolice stodoly. Díky panu Palasovi se rovněž můžeme podívat na historické fotografie stodoly. Tímto se omlouvám za nepřesnou informaci. I v kronikách se mohou nacházet chyby.

Lukáš Pachl, foto Jan Palas

Zpátky do dětství

Kdybyste se chtěli na chvíli zastavit, v tomto bláznivém čase, určitě si zajedte do Malé Vrbky k paní Mičkové, je to balsám na duši. Že nevíte, kdo je paní Mičková? Takže, je to úžasně milá, společenská, stále dobře naladěná bodrá žena, která ve své podstatě sbírá vše staré, co my ostatní vyhodíme. Začínala asi v roce 2012 s kočárkami a k nim časem přibývalo další příslušenství včetně peřinek, panenek, oblečků, fusaků a samozřejmě oblečení pro jejich majitelky. Vše si opravuje většinou sama, když si s něčím neví rady, povolá manžela. První kočárky získávala od známých, kamarádů, postupně i na internetu, a když se rozkřiklo, že to paní Mičková sbírá, našli se i přespolní dárci. Nejstarší kočárek je z roku 1900 a je úžasný, podobných skvostů má asi padesát cca do roku 1960, pak min. dalších padesát do roku 1990. Kočárky už vystavovala různě po okolí: Velká, Veselí,

Vracov, Sobůlky, Mikulčice a dokonce i na zámku v Miloticích, kde se poprvé oblékla do dobových šatů a další nápad byl na světě. Pod jejíma rukama začaly vznikat kostýmy komtes, hrabat a knížat, které jsou ze starých záclon, závěsů a starého oblečení. Toto nadšení s ní sdílí její kamarádka Irena Solaříková, která je stejně zapálená a s přeshíváním jí pomáhá.

Měla jsem taky tu čest se do jednoho z kostýmů obléct a hned jsem se ocitla v dětství, když jsem si jako malá holka hrála na princezny. Kdybyste chtěli vidět paní Mičkovou se svými kamarádkami v akci, můžete se těšit v červnu na spanilou jízdu z Malé Vrbky přes Kuželov do Hrubé Vrbky. Budete-li mít zájem, ráda Vás obleče a můžete vyrazit s nimi.

Děkuji této dámě, že jsem s ní mohla strávit odpoledne a za vše co dělá, klobouk dolů (těch má mimochodem cca 40 kusů).

Už se moc těším na další spolupráci

Vaše obdivovatelka Monika Dyčková

Stavjání mája

„Závodského mája je vidět až z Hája....“

Letos už posedmé stavjali Závoďané mája.

Nechyběla ani hudecká muzika
a neco na zahrnutí.

Hana Procházková

Jak se vyhnout konfliktu se psem a jak reagovat při napadení psem

část 1.

Byla jsem oslovena redakcí Velického zpravodaje, zda bych mohla napsat článek ohledně „agresivity“ psů a jak se bránit při napadení psem. Toto téma je celkem rozsáhlé a nejde dát úplně přesný návod, jak se zachovat, protože každá situace, ve které se ocitnete, může být zcela jiná. Nicméně, tak jako v každé jiné oblasti života, i tady platí, že nejlepší je problému předcházet a předvídat ho. Pokusím se shrnout pár základních rad a nastínit některé situace, se kterými byste se v životě mohli setkat. Ještě než začnu, je dobré uvědomit si:

- ve většině případů vás pes nebude chtít napadnout,
- konflikt je většinou vyvolaný nedorozuměním nebo prudkou reakcí,
- pes je jiný živočišný druh než člověk, tzn. psi komunikují jiným způsobem než lidé.

PREVENCE

Aby bylo možné se problému se psem vyhnout je fajn alespoň trochu pochopit etologii, čili způsob, jak mezi sebou psi komunikují (zvláště důležité je toto pro samotné majitele psů) a určité zásady slušného chování. Informace ohledně chování psů si lehce vyhledáte na internetu, v knihách, anebo je můžete získat přímo na některém kynologickém cvičišti. Zásady slušného chování by měly být vlastní každému člověku a tyto informace získáváme od svých rodičů, ve škole apod.

Pojďme si tedy nastínit situace a určitá pravidla chování:

KONTAKT ČLOVĚK (DÍTĚ) VS. CIZÍ PES

Pravidlo pro majitele psa: Zabezpeč svého psa! Vidíte-li, že se k vám přibližuje cizí člověk, dítě, cyklista, pes nebo jiné zvíře, vždy si psa zavolejte a připoutejte na vodítko. Nikdy nevíte, jestli nový člověk nemá ze psů panickou hrůzu, odpor apod. To, že má váš pes košík na tlamě, situaci nemění, uvažte ho.

Pravidlo pro rodiče, lidi bez psa: Chraňte sebe a své děti. Pokud se psa nebojíte a chcete si ho pohladit, zeptejte se na svolení vždy člověka, který psa doprovází. Nikdy nenechte dítě, aby psa hladilo bez svolení majitele a jeho přítomnosti. Jedině majitel zná svého psa nejlépe a může zasáhnout v případě hrozícího konfliktu. K psovi se přibližujte přirozeně (ne rychle,

ne moc pomalu), bez očního kontaktu a zpočátku nechte psa, ať si vás sám očuchá a první pohazení směřujte do oblasti mezi hrdlem a hrudníkem. Poslouchejte instrukce od majitele psa.

Pravidlo pro všechny při kontaktu se psem mimo kontrolu majitele:

Zachovejte klid. K psovi, který je bez kontroly majitele (volně pobíhá, je uvázaný samostatně u budovy, stromu apod., je odložený), se nepřibližujte. Pokud si nejste jistí chováním cizího psa, snažte se ho obejít, nevšímat si ho, přejít na druhou stranu chodníku, silnice apod. (ideálně ve tvaru oblouku). Nikdy k psovi nechoďte přímo. Pokud vidíte, že se pes rozhodnul jít za vámi, zachovejte klidnou hlavu, většina psů je jen zvědavá a chce si vás jen očuchat. Pokud už je pes u vás, můžete se zastavit (tím získáte stabilitu, pokud by na vás chtěl skočit), nedělejte prudké pohyby rukama ani nohama, nekřičte. Konfliktu se vyhněte odvrácením pohledu, hlavy a svého těla BOKEM od psa. Pomůže vám i pootevření úst a hluboký nádech a výdech (sami se uklidníte a psovi dáte signál, že s ním nechcete mít konflikt, u psů je toto tzv. „vyhýbavé chování“). Pokud máte u sebe dítě, postavte ho za sebe. Tímto chováním dáte psovi najevo, že s ním nechcete soupeřit, pravděpodobně vás očuchá a půjde dál.

KONTAKT PES VS. CIZÍ PES

V případě, že během procházky se svým psem potkáte cizího psa, i zde platí předchozí pravidla: **Zabezpečte svého psa!** Tzn., vidíte-li, že se blížíte k cizímu psu (ať už pod kontrolou, nebo bez kontroly majitele), vždy svého psa zavolejte a připoutejte ho na vodítko. Pokud se váš pes v těchto situacích vzpírá, štěká, tahá apod., je vhod-

né začít navštěvovat kynologické cvičiště, kde vám pomůžou problémové chování zmírnit a vyřešit.

Chraňte sebe! Jestliže chcete psy seznámit, zeptejte se nejdříve majitele druhého psa, přistupujte pomalu a nejlépe na prověšeném vodítku. Pejsci se vzájemně očichají a půjdou dál. Nenechávejte je zbytečně dlouho si spolu hrát a dejte pozor, aby se vám nezamotala vodítka.

Zachovejte klid! V situaci, kdy venku potkáte cizího psa bez kontroly majitele, se snažte zůstat v klidu. Opět platí, že psa můžete obejít obloukem. Pomůže, když mezi svým psem a cizím psem vytvoříte bariéru vlastním tělem. Většinu psů to odradí a budou pokračovat v pohybu dále. Když se k vám pes i přesto dostane do nepříjemné blízkosti, neberte svého psa do náručí, ale raději se snažte vést ho za vámi tak, aby mezi psy byly vaše nohy. Zklidně-

te se, nezapomeňte dýchat a nechte psy v klidu očichat se. V případě, že byste svého psa vzali do náručí, je možné, že volně pohybuující pes si bude chtít i tak vašeho psa očichat, skočí na vás, naruší vaši stabilitu a můžete snadno upadnout na zem.

Uvedla jsem zde jen základní doporučení, které by vám mohla pomoci, aby kontakt s cizím psem měl hladký průběh.

Nicméně pokud si nejste při setkání s cizím psem jistí, doporučuji navštívit kynologické cvičiště, kde vám určitě rádi osobně vysvětlí celou problematiku.

V příštím díle se pokusím vysvětlit, jak je možné zareagovat, pokud už dojde k napadení psem.

Jitka Ryšavá , foto Denisa Sobková

Situace v okolí bytových domů č. 865 a č. 864

V posledním roce přibýlo na sídlišti ve Velké nových vlastníků bytů a tím pádem i aut. Situace v okolí bytových domů 865 a 864 není doopravdy uspokojivá, ani na pohled hezká. Pro parkování vozidel obyvatel těchto dvou bytových domů a pro zdravotní středisko bylo vybudováno parkoviště.

Tak asi v posledním roce na tomto parkovišti začalo přibývat aut, jejichž majitelé tu nebydlí – bydlí v okolních bytových domech, nebo dokonce i v okolních rodinných domech – a bez rozpaků tu zabírají parkovací místa. Kolikrát nemají kde zaparkovat ani zdravotníci, kteří na zdravotním středisku pracují a pořádně ani ti, kdo na středisko k lékařům přijíždí. Také přibývá aut i v domácnostech samotných obyvatel těchto dvou bytových domů.

V souvislosti s nedostatkem parkovacích míst dochází k zabírání travnatých ploch pro parkování a k jejich devastaci. Vyježděné koleje, tahání bahna z rozježděných travnatých ploch na chodníky, propadlé chodníky a v nich hluboké kaluže v deštivých

dnech, někoho k vjezdu doopravdy neodradí ani rozmáčený terén.

Samotný vstup na zdravotní středisko není také příliš lichotivý. Rozbitý a špinavý chodník – jako důsledek celé situace. Také vystavený nepořádek a „uskládněné“ věci podnikatelského subjektu u zdi bytového domu č. 865 moc na parádě nepřidají. Nehledě na to, že tady pravidelně chodí děti z mateřské školy na procházky. A když potom toho bahno zaschne a začne foukat a vířit se prach.

Nevím, koho vede zasypávat vyježděné koleje v nedávno travnaté ploše makadmem a šterkem. Zajímalo by mě, kdo to bude

upravovat – nebo to tak už zůstane a místo trávy se obklopíme zaparkovanými auty? Navíc je do této oblasti umístěna značka Zákaz vjezdu. Asi na okrasu. Trávníkoví jezdci ji samozřejmě vůbec nerespektují.

Chápu, že s parkováním je problém, že hodně lidí dojíždí za prací, ale nevím, jestli to někoho opravňuje takto se chovat.

Myslím si, že by ze strany obecního úřadu mělo dojít k jasnému vymezení hranic, aby tato parkovací džungle byla nějakým způsobem regulována.

Ano, je to o lidech, ale pokud tito lidé nedohlédnou dál, než po místo k zaparkování jejich auta nebo i více aut bez ohledu

na ostatní a bez ohledu na okolí, tak bude někde chyba. Když člověk pozdraví a zeptá se, proč tady parkují, když tu nebydlí, dostane se mu první nechápavého pohledu a poté arogantní odpovědi, nebo obsáhlého vysvětlování, jak se dotýčný bojí o své auto a nutně je potřebuje mít na očích ve dne v noci... Brzy by se mělo začít budovat nové parkoviště na místě bývalé čističky s kapacitou 34 parkovacích míst. Dále by měla být vybudována nová parkovací místa v propojení ulice Za Humny a Školní, která mohou sloužit obyvatelům přilehlého bytového domu, kteří v současné době zabírají parkovací místa obyvatelům bytových domů č. 864, č. 865 a zdravotnímu středisku. Budou potom zpátky upravené travnaté plochy a čisté chodníky kolem bytových domů č. 864 a č. 865? Nebo se nic nezmění? Každý z nás přece rád žije v upraveném a přívětivém prostředí.

Iva Kohútová

Člověče, nestydíš se trošku?

Les nad nádražím naší obce Molvy-Léšť pomáhali vysazovat i žáci bývalé obecné, dnes základní školy, nejen z Velké, ale také z okolních obcí, kteří dříve do ní chodili. Byl mezi nimi i můj starší bratr Jurka, který ale zemřel jako dvanáctiletý a krásného lesa si již nestačil užít. V dnešní době by jim „jejich les“ dělal méně radostí.

V neděli jsem na procházce neslyšela hlas ptáků, ale motory tří projíždějících závodních motorek a občas čtyřkolek. Vůni prvosenek vystřídal pach benzínu. Kopec

je delší dobu zastavován nevzhlednými buňkami různých vysílačů, stožárů. Stavební práce na cyklostezce přehluší zpěv skřivanů...

Myslíme občas na květenu, stromy, keře, hmyz, zvěř a ostatní tvory, kteří jsou v tomto lese doma?

Nejde ukončit „sázení“ dalších vysílačů a začít se školáky sázet mladé stromky?

Obnovit LES?

*Za člověka se stydí
milovnice přírody a cykloturistiky
Helena Skácelová*

Klub Relax – KD Velká nad Veličkou

Marta Tomšová

Po nucené pauze bych si Vás dovolila opět pozvat do klubu Relax, který nabízí masáže, lázeňské procedury, ošetření pleti či posezení v klubovém baru. Kromě klasické masáže jsou v nabídce masáže baňkami a guasha destičkami, lymfa masáž přístrojem či celulitidní masáž. Z široké nabídky relaxačních masáží se můžete těšit na masáž lávovými kameny, bambusovou masáž, andělskou masáž, masáž vonnými svíčkami, čokoládovou, vinnou, pивní a whisky masáž, aroma masáž horkými mořskými mušlemi (rituál Tokoriki), indickou masáž hlavy či masáž rukou se zábaly. K ošetření pleti nabízím pleťové kúry na přírodní bázi od značek Afrodita, Jasmínka, Hristina, Energy a TIANDE.

V nabídce naleznete také lázeňské procedury zahrnující koupele (perličková, hydromasážní, rašelinová, sírná, uhličitá, jodobromová) a zábaly (rašelinový, bahenní, voskový, parafinový, čokoládový).

Dále nabízím ošetření pleti pomocí PDT Tunel lampy, která se využívá při akné, kuperóze, lupénce, atopickém ekzému, k omlazení pleti či proti vráskám. Laserový přístroj TRIOLIFT je možné využít k léčebnému ošetření pleti jako je odstranění vrásek, odstranění dvojité brady, vyhlazení jizev či ošetření povislých víček. Z dalších přístrojů bych ráda uvedla čištění pleti ultrazvukovou špachtlí, vibrační hřejivou masáž červeným světlem (Fotoner) či galvanickou žehličku.

Přijďte si užít posezení v příjemném klubovém baru s velkou nabídkou kávy, čajů, zmrzlinových pohárů a míchaných alko i nealko nápojů.

*Na Vaši návštěvu
se těší Marta Tomšová
tel. 721 516 077*

Historie včelařství na Horňácku

Počátky včelařství v naší obci máme zaznamenány ve včelařském archivu (v přepisu je zachován dobový pravopis)

Dne 29. března 1908 sešli se včelaři z Velké a okolí do školy ve Velké, aby si pohovořili o tom, zda by bylo výhodno zřídit ve Velké pro Velkou a okolí její včelařský spolek. Přítomní svolavatelé byli Jan Mazůrek učitel, Pavel Rumíšek rolník, a Karel Kašpárek obuvník, všichni z Velké. Přítel Jan Mazůrek přivítal přítomné včelaře z Velké, Hrubé Vrbky a Kuželova a promluvil o tom, proč se včelařství tak nedaří, jak se dařovalo. Ve své řeči dovedl, že včelařství se dosud daří, ale jen tomu, kdo mu rozumí a kdo včelaři v úlech s dílem pohyblivým. Tuto pravdu dokazoval na všech pracích a všech případech včelařských. Potom promluvil o výhodách, které plynou ze spolku vůbec a ze včelařského zvláště. Když také přečetl stanovy včelařských pobočných spolků, zaslanych mu od Ústředí spolků včelařských v Brně, aby byly známy i povinnosti, které bere každý člen spolku na sebe, uznali přítomní včelaři, že by bylo vhodno včelařský spolek zřídit.

Také se k novému spolku hned při prozatímním zápise přihlásilo 15 členů a to 11 z Velké, 3 z Hrubé Vrbky a 1 z Kuželova. Tato zpráva zaslána Ústředí spolků včelařských do Brna. To zadalo stanovy spolkové k úřednímu schválení.

Na to 21. června 1908 se sešli pozvaní od shora jmenovaných svolavatelů z Velké a okolí k ustavující valné hromadě ve Velké. Sešli se v hojném počtu včelaři i nevčelaři. Přítomné přivítal přítel Jan Mazůrek a žádal přítomné, aby si zvolili předsedu a zapisovatele. Předsedou byl zvolen přítel nadučitel Karel Klusák, zapisovatelem přítel učitel Jan Mazůrek. Nato promluvil př. Jan Mazůrek o rojení včel. Poté přijímání členové. Přihlášeno zakládajících členů 17 z Velké, 5 z Hrubé Vrbky, 1 z Malé Vrbky, 1 z Kuželova a 1 z Javorníka. Jmenovitě z Velké – Jan Mazůrek učitel, Jan Hrbáč rolník, Jiří Psík rolník, Karel Klusák nadučitel, Karel Kašpárek obuvník, Antonie Bendová, Annastacie Maňáková, Anna Zemanová, Josef Urx lesní správce, Jan Hajiček obuvník, Pavel Rumíšek rolník, Anna Kynčlová, Tomáš Šácha rolník, Jan Malečik, krejčí, Tomáš Tomčala, rolník, Josef Migota rolník, Martin Čambal tkadlec z Velké. Z Hrubé Vrbky – Jiří Štefánek rolník, Jiří Kohút rolník, Pavel Tomeš rolník, Pavel Škodák kovář, Jan Tomeš rolník. Z Kuželova Jan Páč nadučitel. Z Malé Vrbky Václav Vilim učitel. Z Javorníka Emil Černý učitel. Přikročeno k volbám.

Do výboru byli zvoleni aklamací přátelé Pavel Rumíšek, Josef Urx, Jan Mazůrek, Karel Kašpárek, Martin Čambal – z Velké. Pavel Tomeš z Hrubé Vrbky, Jan Páč z Kuželova, náhradníkem Pavel Škodák z Hrubé Vrbky, revizory účtů Josef Migota a Jan Hajiček.

Po skončení valné hromady se ustavil výbor – předseda Josef Urx, náměstek Jan Páč, jednatel Jan Mazůrek, pokladník Pavel Rumíšek.

Členský příspěvek učiněn 40 hal. a 2 K za větev moravskou.

Tím tato zařizující valná hromada skončena.

Dne 29. března 1908 se včelaři v Petlicích a okoli
 pohovořili o tom, kde by bylo vhodné usídliti ve Petlicích
 včelařský spolek. Svolavatelé byli p. Jan Emanuel
 a Karel Kašpárek obuvníci, včelaři v Petlicích. P. Jan
 z Petlic, Vrbky a Hrušova a promluvil o tom proč se včelaři
 se své další věci dohodili, že včelařství se dovede dále,
 kde včelaři v úlech a včelích pohyblivým či takto ve
 Pusté pravdu dokazoval na všech pracích a všech případech.
 Potom promluvil o úhodách, které plynou ze spolku
 Hledyň také přečetl statuty včelařských dobročinných spolků

V téže roce spolek vzdělával své členstvo – v září 1908 přednášel přítel Jaroš Hudeček, přítel Jan Mazůrek a přítel Karel Kašpárek v Hrubé Vrbce. V Kuželově přednášel přítel Jan Páč. V listopadu a prosinci uspořádal přítel Jan Mazůrek ve Velké včelařský kurz. Na všech přednáškách bylo nabádáno, aby včelaři přešli od nerozborného díla v klátech na dílo pohyblivé v úlech.

Zakladatelem včelařského spolku ve Velké a propagátorem pokrokového včelařství na Hornácku byl učitel **Jan Mazůrek**.

Narodil se 2. 6. 1872 v rodině rolníka v Novém Poddvorově, kde vychodil obecnou školu a poté studoval 4 roky na klasickém gymnáziu v Uherském Hradišti.

Následovalo 4leté studium na Učitelském ústavu v Brně. První místo učitele dostal v Moravském Žižkově, následovaly Kostice. Ve vedlejší obci učila ruční práce učitelka Hana Dušková, se kterou byli sezdáni 26. 7. 1902 v Tvrdonicích. Po svatbě dostali místo ve Staré Břeclavi. Protože tam bylo hodně tuberkulózy, lidé umírali, tak chtěli odsud odejít. Náhodou bylo právě vypsáno místo ve Velké (tenkrát Velká u Strážnice) a tak se v roce 1906 přestěhovali do Velké. Tady učil do roku 1914 a po vypuknutí I. světové války narukoval 12. 9. 1914. Z vojny ho vyreklamovali Hrubovrbčané, kde byla trojtrídka a tam učil 1917–1926. V roce 1926 se odstěhovali na nové místo v Tvrdonicích, kde působil do důchodu v roce 1933 a potom se s celou svou rodinou nastěhovali do svého domu ve Velké nad Veličkou. Zemřel 17. 10. 1938.

Jan Jagoš

Paštika

Na středně velké křečkové dáme 1/2 kg bůčku,
500g slaniny, všechnu pečeninu, bobkový list,
(jak na svíčkově) brochu podlejeme a dáme
dušit. Až je maso měkké, oberebme od kostí,
přidáme 3 rohlíky rozmocené v mléku a vše
pomeleme na masovém strojek. Přidáme
2 celé vejce, dosolíme a dochutíme kořením.
(koření do mléčků mas). Rozmícháme, našleháme
do pěny, dáme do sklenice, naplníme asi 1 cm od
vrchu uzavříme a sterilizujeme 20 minut na 80°

Boží milos

MÁTE DOMA RUČNĚ PSANÝ SEŠIT S RECEPTY?
Nenechte jej doma v šuplíku, ale dopřejte čtenářům Velického
zpravodaje možnost jejich vyzkoušení.

Kontaktujte nás kvůli zapůjčení a naskenování
na facebooku Kulturní komise
nebo telefonu 605/922 216 (M. Maňáková).

O energetice, šmejděch a důchodcích

Když jsem poprvé a naposledy měnil dodavatele energií, důkladně jsem se na věc připravil. Vzal jsem si volno, výpisy stávajících dodavatelů elektřiny a plynu, kalkulačku. Věřte mi, že rozluštit faktury stávajících dodavatelů mi připadalo jako luštit šifry špiónů. Výpisy záměrně složité, chaotické a nesrozumitelné. Oslovil jsem vytipovaného konkrétního dodavatele, který mimo příznivých cen nabídl i perfektní přehlednost faktur a spotřeby. Změna dodavatele energií vyžaduje čas, přípravu a přehled. Smlouvy uzavíráme s vybraným dodavatelem poté, co si nastudujeme ceníky, základní smluvní podmínky a možnosti ukončení smlouvy.

Minulý týden mě vícekrát telefonicky oslovili operátoři dodavatelů energií. Musím uznat, že marketing mají špičkový. Pokud je necháte mluvit, jsou proškoleni tak, že Vás v několika větách rozeberou a Vaši jistotu o správnosti výběru Vašeho dosavadního dodavatele energií zpochybní.

Rada první – s operátory a podomními prodejci se vůbec nebavíme. Pro změnu dodavatele se rozhodujeme sami po vlastní úvaze, nikdy pod nátlakem operátora nebo podomního prodejce. Případně konzultujeme s rodinnými příslušníky, kterým důvěřujeme.

Senioři jsou **zvláště ohroženou skupinou** praktikami různých prodejců. Uzavřít smlouvu s podomním prodejcem nabízejícím různé energetické burzy a aukce je

vysoce rizikové! Seniorům zásadně nedoporučuji takové smlouvy uzavírat. Tyto prodejce doporučuji hnát býkovcem od vrat. Aby si senior zbytečným stresem nekrátil život, tak pro něj platí zásada „*Nestrkáme hlavu tam, kde tomu nerozumíme.*“ Pokud senior po konzultaci s rodinou, sousedy a známými zjistí, že jeho platby za

energie odpovídají průměru, tak se do žádných změn nehrne!

Typický příběh napáleného seniora vypadá zjednodušeně takto: Senior se nechá prodejcem zvíkat a uzavře smlouvu se společností zprostředkovávající aukci energií. Následně senior uzavře smlouvu s novým dodavatelem. Následuje telefonát se zástupcem původního dodavatele, který seniora přesvědčí, že nová smlouva je špatná a nabídne mu lepší podmínky. Senior se pokouší vypovědět novou smlouvu a obnovit starou smlouvu. Mezitím seniorovi začíná zprostředkovatel aukce vyhrožovat sankcemi z titulu porušení smlouvy se zprostředkovatelem aukce. V horším případě senior už neví, co a kdy a komu a kolikrát něco podepsal. Následně mě senior navštíví s igelitkou plnou papírů, abych z té šlamastyky našel řešení. Práce neradostná a zcela zbytečná, vzhledem k tomu, že na začátku stačilo vzít do ruky býkovce, nebo položit telefon.

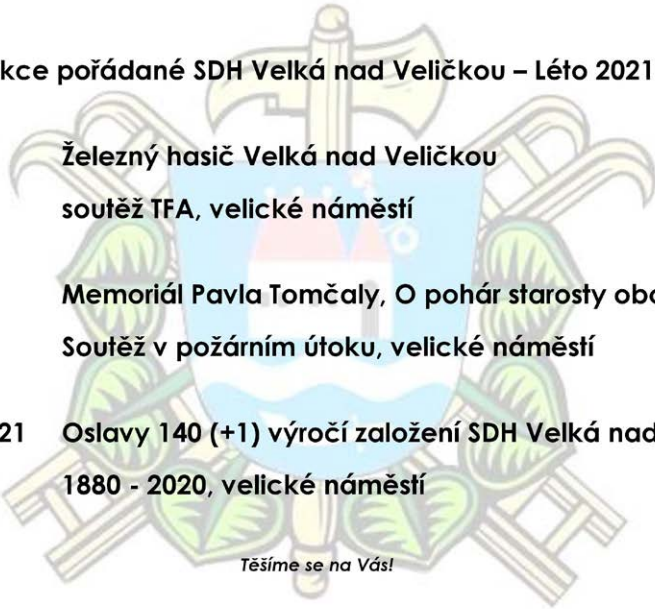
A já Vás touto cestou, drazí senioři, žádám. Ujasněte si, zda nepřišel čas na to, abyste otázku dodávky energií v plném

rozsahu nepředali svým dětem, které mají více sil a svěžesti správně rozhodnout o dodavateli energií a vypořádat se s různými šmejdý. A pokud neplatíte za energie

podezřele moc, držte se hesla „*Nehrabeme do toho, co funguje*“ a oslovení od prodejců s energiemi ukončujte vždy a nekompromisně v samém začátku.

Mgr. Evžen Morávek,
advokát ve Velké nad Veličkou
Tel. 776 88 44 48

Akce pořádané SDH Velká nad Veličkou – Léto 2021

-
- 8. 8. 2021** **Železný hasič Velká nad Veličkou**
soutěž TFA, velické náměstí
- 29. 8. 2021** **Memoriál Pavla Tomčaly, O pohár starosty obce**
Soutěž v požárním útoku, velické náměstí
- 11-12. 9. 2021** **Oslavy 140 (+1) výročí založení SDH Velká nad Veličkou**
1880 - 2020, velické náměstí

Těšíme se na Vás!

Informace

Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **30. srpna 2021**.

Zadní strana obálky: J. K. Blatinský – dívka v šatce (Dana Klusáková), akvarel, 1951

Zpravodaj Obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4x ročně), vydání červen 2021, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává Obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, J. Machálková, L. Mikáč. Kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz. Sazba a tisk: Nakladatelství Albert Boskovice.

VEKA' HYEI.

J. BLATINSKY
12/10 1959